

Esther van Fenema

Hopeloos in de knoei met eigen verantwoordelijkheid

MATS VAN SOOLINGEN

Zwanger van een verwaarloosd kind

Iedereen heeft blijkbaar het recht om kinderen te krijgen, zo ook de patiënte die ik recentelijk zag op de afdeling Verloskunde en die al jaren bekendstond als 'zorgwekkende zorgmijder', met een borderline-persoonlijkheidsstoornis en uitgebreide verslavingsproblematiek. Ondanks het optuigen van alle mogelijke nazorg en het melden van onze zorgen bij elke denkbare instantie, overviel me de gedachte dat het misschien beter was geweest als deze vrouw zich niet had voortgeplant. Onlangs laaide deze discussie weer op doordat de Rotterdamse wethouder jeugd en zorg, Hugo de Jonge (CDA), een maatschappelijk debat aanzwengelde over verplichte anticonceptie voor zogenaamde 'onmachtige ouders'. In de media verschenen vervolgens artikelen waarin kinderen van kwetsbare ouders nota bene zelf verklaarden dat het beter was geweest als ze niet geboren waren, vanwege de beperkingen van hun ouders en de daaruit voortvloeiende verwaarlozing, mishandeling of uithuisplaatsing.

De afgelopen decennia zijn we hopeloos in de knoei geraakt met begrippen zoals keuzevrijheid en eigen verantwoordelijkheid. We hebben feitelijk geen benul van wat we bedoelen, maar hebben deze 'VVD-concepten' heilig verklaard. Deze 'individuele verworvenheden' in twijfel trekken is uit den boze en voor je het weet word je zelfs een fascist genoemd!

We weten echter allang dat het brein helemaal geen Cartesiaans theater is, waarbij we 'de regisseur' van dit theater zo goed mogelijk kunnen opvoeden om later verstandige en weloverwogen keuzes te maken. Er is onderzoek dat laat zien dat snelle keuzes zelfs volledig onbewust worden gemaakt. Omgevingsfactoren,

vooral opvoeding, in interactie met een bepaalde aanleg bepalen iemands uiteindelijke levensloop: determinisme z.o.

Deze relatief nieuwe inzichten zijn niet alleen boeiend, maar scheppen ook verantwoordelijkheden, omdat we hierdoor in staat zijn om redelijk nauwkeurig de treurige levensloop te voorspellen van, onder andere, het kind van bovengenoemde patiënte. Het verplicht plaatsen van staafje of spiraal wordt gezien als een ernstige inbreuk op de integriteit van de vrouw, maar dan negeren we voor het gemak de beschadigde kinderen, met wie het vaak slecht afloopt. Wegkijken omdat we bang zijn voor de discussie waarin de Godwin naar Hitler en Mao op de loer ligt, is wat mij betreft dan ook geen argument.

In een artikel met de intrigerende titel 'De uterus als achterstandswijk' wordt in het Nederlands Tijdschrift voor Obstetrie & Gynaecologie in 2012 al gepleit voor het ten minste overwegen van verplichte anticonceptie. Onderzoek in een groot binnenstadziekenhuis laat namelijk zien dat bij minstens 3,4 procent van de zwangerschappen ernstige zorgen bestaan over de gezondheid van de ongeborene door risicofactoren van de zwangere (vol. 125, december 2012).

Wetenschappelijke inzichten en gewoon gezond verstand moeten nog steeds wijken voor de elitaire concepten keuzevrijheid en eigen verantwoordelijkheid. Misschien moeten we de baarmoeder dan ook maar aandachtswijk of krachtwijk noemen, want bij de overheid blijkt het gebruik van eufemismen goed te werken om échte problemen te overdeken. ■

Meer over dit onderwerp is te lezen in het artikel op blz. 32 e.v.